

TE HOA MAORI.

(THE MAORI FRIEND.)

NAMA 3.

AKARANA, HURAE, 1885.

Registered as
a Magazine.

TE RUKUHI O INIA.

RURUHI INIA.

(THE AGED INDIAN).

I TETAHI hotoke i Kanara, tokorua nga Kaikauwhau e mahi tata atu ana ki tetahi paenga kainga o nga Iniana. Kei te tino nui o te makariri o to Kanara hotoke, e tika ana nga wai o nga roto matotoru rawa, heoi ki te whakaputa te tangata ki waho me tupato rawa ia hei tiona ano hoki tetahi wahi ona,

E noho ana aua Kaikauwhau ki etahi Karaitiana, a i tetahi ra e whakaataata ana te marangai, ka pa he reo ki o tatou hoa kia haere raua ki te kainga o nga Iniana, kahore i tino maha nga maero te matara, ahakoa haupapa, huka marangai baere mai ranei. Herehere noa o raua kai atawhai, hei ala ma raua.

Kei te whakamau raua i te raua hoiho ki te komeke a hohoro ana raua te haere. Ki ano raua kia tae atu ki te kainga, ka hopukia e te marangai huka, kei te nui o te whakauana ka konikoni atu raua. Kihai i roa ka kite atu raua i tetahi Iniana, kua roa tona whanganga atu i nga kai kauwhau. Kawea ana te hoiho ki te wahi raru, a, tapahi tonu ana ratou ra te mania huka ki tetahi whare rakau, i reira tetahi wahine kaumatua, kei runga atu i te rau ona tau.

E tino hiahia ana tenei kaumatua kia tino mohio ia ki tona whakaoranga, e mamea rawa ana ia kei mate ia a kore noa iho e ahei te mea, "ko te Ariki ko Ihu toka pu kai whakaora."

Ko ona hoa Iniana whakapono i hoki-hoki atu ki a ia ki te korero atu i nga karaitiara, kihai i whakaari atu ki a ia i te tino kupu a te Atua te Wairua Tapu i whakarite ai hei wetewete i ona awangawanga i ona wehi. Kua inoi enei tangata pai kia tukua mai he rangimarie ki a ia, a, e tatari ana ratou ki te Atua taima i pai ai. I mea ano hoki ratou, ma te Atua e hoatu he kupu ki o tatou

kai kauwhau ka tae atu nei, hei whakatuwhera ki taua wahine kaumatua i te rangimarie me te hari o te whakapono, a, ko te take tenei i whakamanawanui ai tetahi o ratou ki te whakatau whanganga atu i nga kai kauwhau i taua marangai huka, tino makariri. I tino matau ia tera e rongorongo te Atua ki o ratou inoi, na reira kahore ia i ohooho ki taua marangai.

Ka tu o tatou hoa ki te taha o te wahine kaumatua, kua whakatakotoria ki runga ki te moenga paparahi ki tetahi taha o te whare, a, e mamea nui ana tona ngakau mo tona whakaoranga.

Ka korero atu o tatou hoa ka whakamaoritia nga kupu e tetahi o nga Iniana, a, ko te kupu tenei o te ariki i whakaaia atu e tetahi o raua ki taua kaumatua. "He pono, he pono taku e mea atu nei ki a koutou, Te tangata e rongorongo ana ki taku korero, a, e whakapono ana ki toka kai tona mai, he oranga tonutanga tona; e kore ano hoki ia e riro ki roto ki te whakamatanga, e ngari kua whiti atu i te mate ki te ora."—Hoani 5, 24. Katchi ka tinho ta te rangi marama ki roto ki taua kaumatua. Hoatu ana e te Atua te Wairua Tapu, he kaha ki a ia, kia hopu i tenei kupu. Kua tino mohio ia kua whiwhi ia ki te oranga tonutanga i runga i enei kupu, a, ko Ihu tona kai whakaora.

Ka nohonoho iho o tatou hoa, hari tahi ai me enei tangata Karaitiana tae noa ki te ra i hoki ai raua. Ku hoki ka poroporoaki aroha ratou ki a ratou, a, ka ki atu tetahi o nga Iniana, "E hara i te haere hukuakore mai ta korua ki konei i tenei ra, kua kite hoki korua i te whakawhitinga o tetahi wairua i te mate ki te ora."

Kua tonoa mai te kupu o tenei oranga ki a koutou,—Nga Apotero 18. 26.

KOTAHĪ MURUNGA, KORE HE MEĀ I MAHUE.

(ALL AT ONE SWEEP.)

TĒRA tetahi kaumatua kahore tonu ngakau i tino rangimarie i te maharahara ake ki ona tini hāra, otira e whakapuaki ana iā i nga atawhai nui a te Atua ki a ia i ona tau katoa. E 92 ona tau, a, ka mea ia, "e whakawhetai ana ahau ki te Atua mo ona atawhai i tenei tau katoa!"

Ka ki atu ahau, "E taku hoa kaumatua, ka whakawhetai ngatahi taua ki te Atua mo te wairua whakawhetai e pupu ake nei i roto iā taua apiti, ki Ona atawhai kia taua i tenei ao. Otira kua korohēke koe, meake mahue i a koe tenei tenei tau katoa."

Tena kia patai atu ahau ki a koe, "Pehea mo o hāra o tēna 90 tau? E pehea he kupu mau mehemea ka karangatia koe kia tu ki te aroaro o te Atua?"

Ka whakaaroaro ia, a, ka ki wiri mai te reo, "Me whaki tonu atu ahau i aku hāra."

"A ki te mea tetahi, 'Ko ahau e tu ki te aroaro o te Atua mou, maku e whakautu e whakarite o hāra katoa!'"

Katahi ka marama te paparinga katoa ka mea "hei atawhai whakahara tena."

Ka ki atu ahau, "E hoa, kua tonoa mai e te Atua Tana Tama i te rangi, a, kua tae mai a Ihū ki tenei ao, a, kua hōroia e Ia i tōno whakapatunga taputanga i tōna tinana, ou hāra katoa. Na te Atua i mea kia tau iho ki a Ia te kino o tatou katoa. . . . Nana koki nga hāra o te tini i waha, nana ano i wawao te lauga he."—Ihāia 53. 6, 12.

Ko koe tetahi o a te Atua tangata whakapono, otira kahore koe e tino oki-oki ana i tōna aroaro, no te mea, kahore ano koe kia ata hopu i ta te Atua kupu

mou, a, kua whakaotia e Ia ou hāra kotoa, a, ko te whakapainga mau. Kua whakaeangia e Ihū ou hāra ki te aroaro o te Atua, ki ona toto āke.

E koro rawa ahau e wareware wawa ki te miharo o taua kaumatua i tōna whakaitanga mai, me te mea ake, "kua mauria mai e koe i tenei ra he rongo pai—kahore ano ahau kia rongo i te penei ki mua atu—Ko te Ariki ko Ihū Karaiti pu kia mate moku a kin kotahi Ona tāhanga atu i oku hāra katoa! kahore he mea e purutia e ahau i a Ia, mana katoa tenei toenga ake o taku ora."

Kihai i roa ka ki mai ia "te pai whakahara o tenei mehemea o pono ana. Ka titiro mai ano ia ka mea, 'Otira e tika ana, ne?' Ka ki atu ahau, 'E ai ra ta te Atua kupu,' Nana pu i waha o tatou hāra ki Tōna tinana ake ki runga ki te ripaka, a, tenei ake 'Nona te whiunga i mau ai to tatou rongo. kei ona karawarawa hoki he rongoa mo tatou.'"
—Ihāia 53. 5.

Katahi ia ka oha mai ka mea, "kua tatu taku ngakau. Heoi te mea maku he tatari marie atu me te whakawhetai ki a Ia mo tōna mahi i mahi ai Ia moku."

Kua rongo atu ano ia ki ta te Atua mahi mona, a, ko tana tikanga he whakamahara āke, he whaki i ona hāra me te inoi ano ki te Atua kia hōroia, ia tau, otira katahi ka whiwhi ia ki te ngakau whai rangimarie.

E kai korero, e pewhea ana koe? E whakapono ana koe ki te Ariki kia Ihū? E pena ana koe me to tatou kaumatua e rapu ana ki te whaki i o hāra he mea kia whiwhi ai koe i te rangimarietanga i te Atua? E,—Whakapono ki ta Ihū mahi i mahi ai, a, e hāri, ko nga hāra katoa, o te hunga katoa, e whakapono ana ki a Ia, i tahia katoatia atu e Ia ki Māunga Kawari.

TE NAKAHI PARAIHE.

(THE BRAZEN SERPENT: OR WHO SOLVER?).

TE TAKU tamaiti aroha, kei kona tetahi kupu kei te Paipera, e hiahia ana ahau ki te korero atu ki a koe, heahaka he tamaiti nonohi koe, ka matar ki te tikanga o tenei kupu, ka koe koe, ina ka rongu ki te kupu o Ihū; e whakapono ana koe ki tana aroha nui; mehemea e whakapono ana koe, ko reira ka mohio he oranga-tonutanga tau; ka noho tahi koe me te Atua i te rangi ina ka mate koe.

Ka te kupu i mea nei ahau, i tukituhia i te 21. Upoko o Taunga, mehemea he Paipera tau, me kimi e koe; e tinata ana i te rarangi 4.

Na, ka tavia atu e ratou i Maunga Horo, na te ara o te Moana Whero, ki te taiawhio i te whenua o Eroma: a poriri nea iho te wairua e te iwi i te ara.

A ka korero whakaha te iwi mo te Atua, me Mohi hoki, "na te aha i kawea mai ai matou ki runga nei i Ihapa kia mate ki te koraha?" Kahore nei hoki he taro, kahore he wai; a e whakariharitia ana te matou wairua ki tenei taro mama.

Na, ka tukua mai e Ihowa he nakahi tuwhiri ki roto ki te iwi, a ka ngana te iwi e ana mea; he tokomaha nga tangata o Iharaira i mate.

Na, ka haere mai te iwi ki a Mohi, a ka mea, kua hara matou. Na, ka moiri a Mohi mo te iwi.

Na, ko te meatanga tahi a Ihowa ki a Mohi, Hanga tetahi nakahi tuwhiri mai: a ki te mea kua ngana tetahi, a ka titiro ki taua mea, na, ka ora. Na, hanga ana e Mohi te nakahi ki te parahi, a whakanohia ana o ia ki runga ki te peni; A ngana rawatia ake tetahi e te nakahi, kua titiro ki te

nakahi parahi, ora ake. I tino aroha te Atua ki te iwi o Iharaira.

Na, ka kite koe i korero whakaha; Kua korero whakaha ranei koe? Kei taku mohio e riri ana koe i etahi takiwa; kua homai he mahi mai, he korero pukapuka ranei, kahore ana koe i korero whakaha, kua a hiahia ki te haere ki te hōri?

Nga Anahera pai e noho ana i te rangi e kore ratou e korero whakaha, no te mea, e aroha ana ratou ki te Atua, e hiahia ana ratou ki te mahi i nga mea e ki atu ana ia; Heaia te take i korero whakaha ai koe, i te mea he tangata hara koe?

Kua rongu ranei koe ki a Hatana? Kei te 3 Upoko o Keneli, ka rongu koe ki a ia, he mahi atu ano hoki, nga wahi i te Paipera ka korero koe mona. Ka nui tana kino ki te Atua, he wairua kino rawa ia; ka nui tana pai ki te whakaha i nga tangata. Otira e haere mai ana tetahi takiwa ka herena ia ki te tiri; ka make ia ki roto ki te ahi e ka tonu ana i nga wa katoa. He nui rawa ana hara; E mea ana ia kia kino tatou penei me ia; Kua he nei te tangata i a ia; E hiahia ana ia i naianei kia meatia o tatou tinana kia mamae i te reinga.

Ko reira tatou, mehemea kahore te Atua i whakaro i tetahi tikanga hei whakaroa i a tatou. He aroha te Atua, e kore ia e pai kia mate te tangata i te reinga. Na, i runga i tera aroha i tukua mai e ia tana tamaiti aroha, ki te rapu ki te whakaroa i te hunga hara.

Na, i ki mai tera Tamaiti aroha. "Tukua nga tamariki nonohi kia haere mai ki au, kua hoki ratou e awaia atu, no nga penei hoki te rangatiratanga o te Atua."

Ka nui tana pai kia kite i a koe e whakaro ana ki tana aroha

TE NAKAHI PARAIHE.

nui. Na i kite koe i tera kupu, i mau te riri o te Atua ki runga i nga tangata o Ihairaira i te takiwa i hara ai ratou; whai-hoki, i aroha ia ki a ratou. I tenei, ka kite tatou, e kore rawa te Atua e waiho i tenei mea i te hara, kia mutu rano i a ia whakakahore.

Ko koe e tuku tamaiti aroha, he tangata hara koe, ka mau te riri o te Atua ki a koe mehemea kahore ano koe i whakaorangia i runga i te ara tika kua whakaroa nei e te Atua.

I kite koe, i ora nga tangata i titiro

ki te nakahi, na te mea, i ki te Atua ko ia e titiro ana ki tana mea ka ora ake." E kore e taea e ratou te whakaora i a ratou, E kore ano e taea e Mohi. I whakapono ratou ki te Atua; I reira ka titiro ratou, na ora ake.

Mehemea he Paipera tau me kimi e koe, etahi rarangi, i te 3 Upoko o te Rongo Pai a Hoani; I reira ka whakatu mai te Ariki i te tikanga o tena kupu. He pono te kupu i korerotia ki nga tangata o Ihairaira; I tuhituhia mai ano e te Atua mo tatou, kia mohio ai nga tangata e

pehia nei o ratou wairua kia ora ai.

I mea te Ariki a Ihu Kariti, "Ka rite hoki ki ta Mohi whakairinga i te nakahi i te koraha; kua takato te tikanga kia pera ano te whakairinga o te Tama a te tangata kia kahore ai e mate te tangata e whakapono ana ki a ia, engari kia whiwhi ki te orangatonutanga.

Na, koia ano te aroha o te Atua ki te ao homni ana a ia tana Tamaiti kotahi, kia kahore ai e mate te tangata e whakapono ana ki a ia, engari kia whiwhi ki te orangatonutanga.

Kua whakairia a Ihu ki runga ki te repeka; Na i naianei, mehemea ka whakapono te tangata ki a ia, ka ora ia. I mate te Karaiti mo o tatou hara. He mea whakaraano hoki koutou nana i a koutou e mate ana i runga i nga he i nga hara.

He pono te Atua, i mea ia, ko ngautu hoki o te hara he mate. Na Ihu hoki i waha o tatou hara ki tona tinana ake, i runga i te raka, ara, ki te ripeka. Kotahi hoki whakamauaetanga o te Kariti mo

nga hara, te tika mo te he. I tuku hoki i a ia kia mate hei utu mo nga tangata tokomaha.

Ka kite koe, i penei te tuku a Ihu i a ia kia mate, kia ora ai nga tangata hara e whakapono ana ki a ia. I naianei mehemea ka whakapono, te tangata ki a Ihu, kua murua ana hara; E kore e taea e te rewera te tu tera tangata.

He pono, ko Ihu Kariti ta tera nakahi parahi i whakarite ai. E mea ana ia, "whakapono mai ki ahau, ka ora koe." Kua ngaua koe e te hara, na te mea he tangata hara koe; Kei te orapito koe i te whakawakanga. Kua whakapono ranei

koe ki a Ihu? mehemea kahore ano koe i whakapono, me whakapono koe i naianei. Kia meatia koe hei tamaiti ma te Atua, me ia hei matua mau.

Ka pai ranei koe hei tamaiti mo te Atua, kiatiakinga anahera i a koe, me te wairua o te Atua ki roto ki tou ngakau, na, i tetahiwa ka mate koe, kialaere ki te Rangatiratanga o

E OMA KIA ORA AI KOE.

te Atua?

Ka huri ranei koe kia aranina koe e

te rewera i tenei wa, na, i te takiwa ka mate koe kia haere ki te wahi e ka tonu ana, te ahi?

E taku tamaiti aroha, whakapono ki te aroha o te Atua; E mea ana ia ki te whakaora i a koe. Whakapono ki a Ihū, e horoia ana o tatou hara katoa ki nga toto o Ihū Kariti: Kua mea te Atua, "e horoia ana o hara katoa ki nga toto o Ihū Kariti toku tamaiti." Ka whakapono ranei koe ki te Atua? Me titiro koe ki a Ihū, kia ora ai koe, ake, ake, ake.

E OMA! RERE ATU KIA ORA AI KOE.

(ESCAPE FOR THY LIFE).

KO te tino he nui, o nga tangata e matau ana, kiano ratou kia whakapono noa ki a Ihū Karaiti otira kei roto i te mate i nga heinga hara.—Epeha 2. 1. Kua ngaro, korero kau noa iho ai i te kupu o ta te Atua pono, i te paipera, i runga i te ngakau Maori, humarie noa iho, hore he riporipo mo tona mate, korero noa ai i runga i te ngakau kei te parangia o te mate, a, e kore e kimi kaha i te ora mona i roto i te kupu. Ko te tino mea nui mo tenei tu tangata he whakaoho, kia rere atu ratou i te riri e haere mai ana.—Matii 3. 7. Kua whakahengia noatia ake, mona kihai i whakapono ki te ingoa o te Tama kotahi a te Atua.—Hoani 3. 18. Me te karanga tonu ki nga taringa o nga kupu a te Ariki, "Ki te kahore te tangata e whanau hou e kore ia e ahei te kite i te rangatiratanga o te Atua."—Hoani 3. 3. Te tangata e kore e whakapono, ka meinga kia mate.—Maka 16. 16. Ki te mea e kore tenei tu tangata e matakū nui rawa atu ki to rotou haere noa i roto i tenei mate whakahiara, he whakateka no ratou—ko te tangata e arumia ana, ki tana mohio, e te mate, ka oma ia ka rapu i tetahi wahi ora mona.

I te whakarereanga pukutanga o Rukano e Ta Korini Kamepera i te takiwa o te whawhai mutunga ki Inia, he kotahi te tangata i mahue ki muri, ki Rukano, ko Kapene Watamara. E korero ana a te Kiihi, ko taun Kapene i haere ki te moe ki tetahi wahi ngaro atu i to ratou ruma huihui, i wareware ia i tona moe ki te korero, kia maunu atu ratou i Rukano. Oho whakarere ia i te hawa o te atatu, kua mahue ia i oua hoa kua riro noa atu. Ka matakū ia, ko ia anake kei reira e rima tekau mano hoa riri kei ko tata atu i nga parepare. Katali ia ka oma, ka muhu haere i roto i te taru i te toe, he ake te manawa whakarongo ake ki te paku o te pu tangi ahishi. Roa rawa ka hopukia e ia te hiku, mate rawa ia i te ngenge i te rawha, he te manawa.

Kihai koia ta tenei Apiha matakū, porangi, kahaki i a ia i tika i runga i tona mohio meake ia hopukia e te mate? Whaihoki e kai korero, mehe mea ka hopu koe i te mate, i a koe he tangata hara, e tahuri a tuara atu ana ki te Ariki, e hara ranei i te mea tika mou kia ponei koe me tenei Apiha? A, kia matakū, kia oma atu ki te wahi ora? Penci i tona hopukanga kua mahue ia ka mea ia, hei aha ma wai taku mahuetanga, e kore ranei ia e meinga he haurangi? Ka peratia ano, Ka taunu ia ki tona ora! E oma! Rere atu kia ora ai koe!!

Ko tou whakaoranga ano hoki, e hoa, kahore e mau ana ki to mohio a hine ngaro ki te ahua o te whakaoranga me te pono o nga karaipiture, e penatia ana pea e to ngakau, hei aha ma wai, otira ki tou tino whakaohokanga e te Wairua Tapu o te Atua me to omanga atu kia Ihū Karaiti te piringa mo te tangata hara, me te hopukia kei roto koe i a Ia, kahore he tika ou ake—e ngari ko tera e na runga mai ana i te whakapono ki a te Karaiti, te tika a te Atua, tera i te whakapono.—Piripai 3. 9.

Haere mai ki ahau, e koutou katoa e
mauiui ana, e taimaha ana, a maku koutou
e whakaokioki.

Tangohia taku ioka ki a koutou,
kia whakaakona koutou e ahau; he
ngakau mahaki hoki toku, he ngakau
whakakakekore: a e whiwhi koutou ki te
okiokinga mo o koutou wairua.

E ngawari ana hoki taku ioka, e mama
ana taku pikaunga.

Matiu 11. 28—30.

(Matthew xi. 28—30).

*He mea ta e GEORGE COUTTS, ki te whare
o te Paipera pukapuka hoki, Karangahape,
Akarana.*

*Te utu kotahi pene, ka rere ma te mera
he pene me te hawhe pene,—6 herini mo
te rau.*

*Published by GEORGE COUTTS at the
Bible and Book Depôt, Karangahape Road,
Auckland.*

*Price One Penny, by post 1½d., or 6s. per
hundred.*